

Euroopa Regioonide Komitee resolutsioon teemal „Euroopa Regioonide Komitee prioriteetid aastateks 2020–2025 „Külade, linnade ja piirkondade kaudu inimestele lähemal asuv Euroopa““

(2020/C 324/02)

Euroopa Regioonide Komitee on ELi aluslepingutega loodud poliitiline esindusorgan, mis annab kõigile territooriumidele, piirkondadele, linnadele ja muudele omavalitsusüksustele võimaluse olla esindatud institutsioonide tasandil.

Kohalikke ja piirkondlikke vajadusi ja mureküsimusi arvesse võtlev Euroopa Liit tugevdab demokraatlikku legitiimsust, parandab omavastutust ning suurendab nii ELi poliitikameetmete lisaväärtust kui ka nende tõhusust kohapeal, tuues seega kasu elanikele. Selleks teeb Euroopa Regioonide Komitee tihedat koostööd Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukoguga ning liikmesriikide eri valitsustasanditega. ELi praegune olukord eeldab selle koostöö jätkuvat tugevdamist ning piirkondade, linnade ja muude omavalitsusüksuste hääle ELi poliitikas ja õigusloomes üha kuuldamamaks muutmist.

Kriisist taastumiseni: vastupanuvõimelise, jätkusuutliku ja sidusa Euroopa Liidu suunas

Viimastel aastatel on Euroopa Liit seisnud silmitsi enneolematute probleemidega: tõsine finantskriis ja suur majanduslangus, sotsiaalsed ja territoriaalsed probleemid, rohepööre ja digiüleminek, ebastabiilsus naaberriikides ja globaalses süsteemis, ning ränne. COVID-19 pandeemia paneb lisaks proovile ELi solidaarsuse ja on võtnud luubi alla meie suutlikkuse tulla toime hädaolukordadega, mis avaldavad märkimisväärset survet meie tervishoiu-, sotsiaal- ja avalikele teenustele. See kõige viimane kriis on näidanud mitte üksnes vajadust võtta koordineeritud meetmeid, mida toetab märksa suurem ELi eelarve, vaid ka vajadust toetada täiendavalt Euroopa üht miljonit kohalikku ja piirkondlikku omavalitsust, kes töötavad eeslinil, et kaitsta elanikke ja kohalikku majandust ning reageerida hädaolukordadele⁽¹⁾.

ELi kõik piirkonnad ja linnad peavad muutuma sotsiaalselt, majanduslikult ja keskkonnaalasel vastupidavamaks.

Asjakohaselt rahastatud Euroopa investeringute toel peab liit tagama, et tema poliitika ja programmid vastavad kohalike kogukondade vajadustele. Linnad ja piirkonnad on Euroopa majanduse liikumapanev jõud. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on oluline roll ELi poliitika kujundamisel ja rakendamisel, mistõttu peab EL kaasama linnad ja piirkonnad paremini ja tugevamalt Euroopa otsustusprotsessi praktilise ja hästi korraldatud mitmetasandilise valitsemise protsessi kaudu. Euroopa peab kiirendama digiüleminekut ja suurendama innovatsioonisuutlikkust koostöös liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsustega kogu Euroopa Liidus. Majanduse kiirem ja õiglasem taastumine nõuab suuremat Euroopa solidaarsust, vastutust ja partnerlust, mis on ajendatud ELi pühendumisest keskkonnanahoidlikule, kestlikule ja territoriaalselt tasakaalus majanduskasvule kõigi piirkondade ja linnade toetuseks.

Seepärast keskendub Euroopa Regioonide Komitee oma praeguse viieaastase ametiaja vältel (2020–2025) järgmistele prioriteetidele.

Tuua Euroopa inimestele lähemale: tugevdada ELi demokraatiat ja teha koostööd meie liidu tuleviku nimel.

Komitee ülesanne on tuua Euroopa oma inimestele lähemale ja tugevdada Euroopa demokraatiat kõigil tasanditel, et vastata tõhusamalt inimeste vajadustele ja taastada nende usaldus Euroopa Liidu ja selle institutsioonide vastu. Komitee töötab selle nimel, et EL toetaks kõiki piirkondi, linnu ja külasid COVID-19 pandeemia lühi- ja pikaajaliste tagajärgedega toimetulekul. Komitee jätkab tööd selle nimel, et parandada ELi õigusaktide kvaliteeti ja prognoosida tõhusamalt nende territoriaalset mõju ning edendada aktiivse subsidiaarsuse põhimõtet. Selle ülesande täitmiseks kasutab komitee oma liikmete ja sidusrühmade seadusandlikku, strateegilist ja poliitilist tööd. Lisaks töötab komitee välja teavituskampaania, milles keskendutakse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste põhjapanevale rollile Euroopa demokraatias ning mis hõlmab Euroopa tulevikku käsitleva konverentsi ettevalmistamist ja sellesse panustamist. Usaldusväärset statistilisel tõendusmaterjalil ning komitee liikmeid ja asjaomaseid sidusrühmi kaasaval lähenemisviisil põhinev iga-aastane kohalik ja piirkondlik baromeeter hõlmab kõrgetasemelist poliitilist täiskogu arutelu ja on iga-aastaseks võrdlusaluseks, aidates seega kaasa selle eesmärgi saavutamisele.

⁽¹⁾ Euroopa Regioonide Komitee deklaratsioon „Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kui osalejad Euroopa reageerimises COVID-19 kriisile“.

Komitee seab sellega seoses esikohale järgmised põhimeetmed:

1. edendada kohalikul ja piirkondlikul tasandil teadlikkust ja meetmeid ELi alusväärtustest, nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste järgimine, mida tuleb kaitsta ja austada ka hädaolukorras. Komitee on võtnud endale kohustuse määratleda asjakohased kohalikud ja piirkondlikud lahendused ELi toimimisele ning teha oma liikmete kaudu elanikega koostööd, et ületada lõhe ELi institutsioonide ja kohalike kogukondade vahel;
2. korrata oma üleskutset osaleda täiel määral ja olla õiglaselt esindatud Euroopa tulevikku käsitleva konverentsi kõigis tööorganites. Nagu majandus- ja kliimakriisi puhul, on ka pandeemia näidanud, et Euroopa demokraatia ja poliitika põhjalik läbivaatamine on vajalikum kui kunagi varem, ning Euroopa tulevikku käsitlev konverents on oluline võimalus arutada Euroopa Liitu kui projekti eurooplaste ning kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ning teha enne järgmisi Euroopa Parlamendi valimisi ettepanek ELi uue toimimisviisi kohta, sealhulgas vaadata läbi aluslepingud, et kaasata linnad ja piirkonnad täielikult poliitika kujundamisse;
3. kutsuda ELi liikmesriike ja institutsioone üles järgima, arendama ja tugevdama 2007. aasta Berliini deklaratsioonis ja 2017. aasta Rooma deklaratsioonis kokku lepitud kohustusi, nimelt tunnistades, et ülesanded ja koostöö peaksid olema jagatud kõigi valitsustasandite, sealhulgas kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel, et muuta Euroopa Liit tõhusamaks, ühtsemaks, demokraatlikumaks ja vastupidavamaks. Euroopa tuleviku teemalist konverentsi puudutava ühise seisukoha lõplik tekst tuleks vastu võtta institutsioonide koostöö vaimus;
4. töötada välja mudel, mille alusel pidada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaudu elanikega alalist struktureeritud dialoogi Euroopa tulevikku käsitleva konverentsi kontekstis ja laiemalt, võimaldades kahesuunalist teabevahetust elanike ja ELi institutsioonide vahel. Sellega seoses moodustavad kohaliku ja piirkondliku tasandi rikkalikud kogemused ja arutelul põhineva demokraatia parimad tavad ning kohalikul ja piirkondlikul tasandil valitud volikoguliikmete arvukad võrgustikud peamise lisaväärtuse, mille komitee toob kaasa arutellu Euroopa tuleviku üle;
5. toetada kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi uute digitehnoloogia vahendite ja IKT-vahendite maksimaalsel ärakasutamisel. Digitehnoloogial on märkimisväärne potentsiaal leida uuenduslikke lahendusi meie aja majanduslikele, sotsiaalsetele ja tehnoloogilistele probleemidele. Sel viisil saavad nad parandada avalike teenuste osutamist, hõlbustada inimestevahelist suhtlust, suurendada elanike osalemist uutel ja teistsugustel viisidel, suurendada otsustusprotsessi läbipaistvust, kaasavust, vastutust ja reageerimisvõimet, parandada kohalikku valitsemist ning täiendada ja tugevdada demokraatiat. Seepärast tuleb märkimisväärselt parandada digitaalsete süsteemide ja nende pakkujate vastupanuvõimet ja sõltumatust;
6. edendada mitmekesisust, pooldades kaasavuse ja võrdõiguslikkuse meetmeid ning ennetades sool (?), rassil ja etnilisel päritolul (?), usutunnistusel, puudel ja vanusel (?) põhinevat ja mis tahes muul alusel toimuvat diskrimineerimist ja võideldes selle vastu Euroopa, riigi, kohaliku ja piirkondliku tasandi otsustusprotsessis nii komitees kui ka väljaspool;
7. osaleda aktiivselt soostereotüüpide vastases teadlikkuse suurendamise ja teavituskampanias, mille Euroopa Komisjon käivitab, ning toimida kohalike ja piirkondlike omavalitsuste platvormina sellekohaste parimate tavade vahetamiseks;
8. toetada ja tugevdada vähemusi Euroopas, eelkõige algatuse „Minority SafePack“ kaudu;
9. toimida kõigi Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kontaktpunktina, sealhulgas mitte üksnes komitee liikmetele, tugevdades komitee poliitilist identiteeti ja suhteid ning koostööd peamiste poliitiliste rühmituste, riikide valitsuste ning kohaliku ja piirkondliku tasandi valitud esindajate, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste Euroopa ja riiklike liitude ja piirkondlike esindustega Brüsselis;

(?) Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (ELT L 373, 21.12.2004, lk 37).

(?) Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (EÜT L 180, 19.7.2000, lk 22).

(?) COM(2008) 426 final, „Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest“.

10. toetada esindusdemokraatiat, tehes tihedamat koostööd Euroopa, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi parlamentidega ning tutvustades üksteisele parimaid tavaid esindus- ja osalusdemokraatia, sealhulgas kaasava eelarvestamise ergutamise vahendite kohta. ELi rahastuse eeltingimused peavad olema õigusriik, demokraatia ja hea valitsemistava;
11. kasutada tõendus põhiseid analüüsi, et jälgida ja edendada kohaliku ja piirkondliku pädevuse ning riigi tasandist madalama tasandi rahaliste vahendite detsentraliseerimist ning kohaliku demokraatia toimimist ELis;
12. luua digitaalsed vahendid poliitilise ja finantspädevuse kaardistamiseks, kasutades koostööt ELi, riiklike ja rahvusvaheliste organisatsioonide olemasolevate vahenditega;
13. toetada ja edendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist tööd COVID-19 pandeemia ning majandus- ja sotsiaalkriisi eeslinil. Pandeemia näitab aktiivse subsidiaarsuse põhimõtte nõuetekohase rakendamise tähtsust, samuti kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist rolli ühelt poolt ning vajadust Euroopa tasandi koordineerimise ja toetuse järele teiselt poolt;
14. analüüsida ELi uusi poliitikaalgatusi tagamaks, et need hõlmavad territoriaalset mõõdet ja vastavad ELi lisaväärtuse nõudele kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma „Teeme vähem, aga paremini“ soovitude ning parema õigusloome suunistega;
15. vähendada piirkondade ja linnade halduskoormust ja rakenduskulusid, nõudes õigusaktide lihtsustamist ja hoiatades ülereguleerimise tava eest üldisemalt;
16. tihendada koostööd Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ülemkoguga muu hulgas piirkondlike keskuste võrgustiku ja tulevikukindluse platvormi kaudu, et parandada ELi poliitikakujundamise tõhusust kohalikelt ja piirkondlikelt sidusrühmadelt saadava tõendus põhise tagasiside abil;
17. edendada kohaliku omavalitsuse tähtsust Euroopa Liidus, ELi kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides ning idapoolsetes ja Vahemere piirkonna naaberriikides;
18. toetada ELi ülemaailmset tegevust, edendades muu hulgas selliseid väärtusi ja põhimõtteid nagu inimõigused, demokraatia, õigusriik, säästev areng ja sotsiaalne kaasatus, tihedas koostöös Vahemere piirkonna ja idapartneritega;
19. julgustada piirkondlikke parlamente osalema Euroopa Regioonide Komitee ja Euroopa Liidu Piirkondlike Seadusandlike Kogude Konverentsi (CALRE) katseprojektis poliitiliste arutelude algatamiseks ELi võtmeküsimuste üle, nagu näiteks Euroopa Komisjoni tööprogrammide ettevalmistamine;
20. tagada, et EL toetab noorte tõhusat osalemist ja kaasamist, sealhulgas struktureeritud koostöö kaudu ELi noortekoordinaatoriga, tugevdades selliseid meetmeid nagu noortegarantii, et parandada kvaliteetse tööhõive ja hariduse väljavaateid, ning luues Euroopa lastegarantii;
21. jätkata koostööd noorte valitud poliitikute komitee noorte valitud poliitikute programmi raames, et tutvustada tulevaste põlvkondade kohaliku ja piirkondliku tasandi valitud poliitikutele Euroopa ja riikliku poliitika kujundamise protsesse;
22. edendada meie kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa identiteedi kultuurilist mitmekesisust ning erinevaid keeli ja traditsioone, mis moodustavad meie Euroopa kultuuripärandi; rõhutada, et kultuuri- ja loomesektoreid, kellel on oma koht tööandjatena kohalikus majanduses, aga ka kogukondade ühiskondlikus elus, on pandeemia rängalt tabanud ja nad vajavad toetust; anda panus Euroopa kultuurivaldkonna uude tegevuskavasse, sealhulgas süvalaiendada kultuuriinvesteeringuid ELi eri fondides ning tugevdada kultuuri ja muude poliitikavaldkondade (nt turism, regionaalpoliitika, haridus, noored, teadusuuringud ja innovatsioon) koostööt.

Mõista põhjalikke ühiskondlikke muutusi, mille digitaalsed, keskkonnavalased ja demograafilised väljakutsed meie kohalikele ja piirkondlikele kogukondadele kaasa toovad, ja neile vastata, et rajada vastupidavad kohalikud ja piirkondlikud kogukonnad.

Praegused kliima-, digitaalsed ja demograafilised muutused ning sise- ja välisrändevoogude tagajärjed mõjutavad tugevalt iga Euroopa piirkonda, linna ja küla. Selle teise prioriteedi puhul on komitee ülesanne määrata kindlaks lahendused, mis võimaldavad kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel tulla toime nende ühiskondlike muutustega inimeste kodukohas, ja neid analüüsida. COVID-19 pandeemia nõuab, et kaalutaks asjakohaseid lahendusi nende probleemidele, kuna Euroopa ja liikmesriigid näitavad, kui kaugemale nad on valmis minema, et päästa elusid ja majandust. See kriis on suurendanud vajadust analüüsida põhjalikult Euroopa Liidu poliitikat, pädevusi ja üldist toimimist. Seepärast peab komitee Euroopa tulevikku käsitleva konverentsi raames tervitatavaks olulist arutelu kõigi ELi poliitikavaldkondade üle ning jääb ootama üldisemat läbivaatamist ja hindamist subsidiaarsuse põhimõtte valguses. Selle ülesande täitmiseks kasutab komitee oma liikmete ja sidusrühmade seadusandlikku, strateegilist ja poliitilist tööd, andes samal ajal panuse Euroopa rohelisse kokkuleppesse ning ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisse. Seda täiendab Euroopa Regioonide Komitee juhitud teavituskampaania. Selle prioriteedi saavutamisele aitab kaasa ka iga-aastane kohalik ja piirkondlik baromeeter.

Komitee seab esikohale järgmised põhimeetmed:

23. edendada COVID-19 pandeemia kriisikava, mis põhineb kestliku arengu eesmärkide rakendamisel kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning Euroopa rohelise kokkuleppe algatustel;
24. panustada 2030. aasta süsinikdioksiidi heite vähendamise eesmärkidesse, et saavutada kliimaneutraalsus 2050. aastaks, ergutades kaugeleulatuvaid ja otsustavaid kohalikke ja piirkondlikke meetmeid kliimapakti ja teiste asjaomaste kestliku arengu kohalike ja piirkondlike algatuste kaudu;
25. edendada aruka spetsialiseerumise strateegiate ja muude Euroopa partnerluste ning kohaliku avaliku ja erasektori koostöö tugevdamise vahendite kasutamist, et parandada ametialaseid pädevusi ja kvalifikatsioonivõimalusi valdkondades, töökohtadel ja tehnoloogiates, mis on vajalikud, et suurendada jätkusuutlikkust, lisaväärtust ja vastupanuvõimet kohalikul ja piirkondlikul tasandil;
26. panustada kaugeleulatuvasse ELi keskkonnapoliitikasse, tagades selle integreerimise kõikidesse keskkonnavalastes tegevusprogrammidesse; tagada, et kohalikkude ja piirkondlikkude mõõdet võetakse nõuetekohaselt arvesse Euroopa rohelise kokkuleppe kolme peamise keskkonnaprioriteedi – bioloogilise mitmekesisuse, ringmajanduse ja nullsaaste – ettevalmistamisel ja rakendamisel; kavandada keskkonna- ja kliimapolitikat, mis on sobiv praktiliseks elluviimiseks igat liiki kogukondades;
27. kujundada ja toetada kliimapakti arendamist koordineeritud ja valdkonnaüleste meetmete ja algatustega, sealhulgas kohalikul tasandil kindlaksmääratud panuste ning piirkondade ja linnade tasandil võetud poliitiliste kohustuste kaudu, et pakt tugineks mitmetasandilisele valitsemisele ja parimate tavade tõhusale levitamisele, ning et ühtki inimest ega piirkonda ei jäetaks kõrvale;
28. prognoosida, kuidas energiaalane üleminek, muutused liikuvuses ja digiüleminek mõjutavad meie kogukondi; töötada välja strateegiad ja toetada nende kiiret rakendamist, et nende positiivset mõju maksimeerida ja negatiivset kohalikkude mõju vähendada;
29. toetada kohalikkude vastupanuvõimet kliimamuutustega kohanemise kaudu ja suurendada kohalikkude suutlikkust, et reageerida äärmuslikele ilmastikunähtustele, mille sagedus ja raskusaste üha suureneb, iseäranis eraldades kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele vajalikke ressursse katastroofide ohjamiseks ELi elanikkonnakaitse mehhanismi kaudu ja kasutades tugevdatud ELi Solidaarsusfondi vahendeid;
30. panustada mürgivaba keskkonna saavutamiseks nullsaaste eesmärgi ettevalmistamisse ning valmistada kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ette ja toetada neid ELi vee, õhu ja pinnase nullsaaste tegevuskava kõrgete eesmärkide elluviimisel; panustada linnalise liikumiskeskonna paketi läbivaatamisse säästva linnalise liikumiskeskonna kavade saadud õppetundide alusel ning valmistada ühistranspordi asutusi ette reageerima ohutute ja turvaliste liikuvusteenuste osutamise välistele ohtudele;
31. tagada, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste häält ja panust võetakse liikmesriikide mitmetasandilistes kliima- ja energiadialoogides riiklike energia- ja kliimakavade, riiklike pikaajaliste strateegiate ja riiklike pikaajaliste renoveerimisstrateegiate koostamisel, hindamisel ja rakendamisel nõuetekohaselt arvesse;

32. toetada Euroopa Komisjoni renoveerimislaine edukal kujundamisel ja elluviimisel ning pandeemiajärgse taastestrategie keskmesse seadmisel;
33. toetada Euroopa Komisjoni püüdlustes võtta kasutusele raadamisvabade toodete märgistus ning kaitsta ja taastada metsi kogu maailmas;
34. käsitleda digitaalset lõhet ning edendada ulatuslikumat digiõpet ning kohalike ja piirkondlike avalike teenuste digiüleminekut muu hulgas digitaalse Euroopa programmi (2021–2027) toetusel, et vähendada halduskoormust ning hoogustada kohaliku ettevõtluse ja vastupanuvõimelise majanduse kestlikku kasvu ja anda panus jätkusuutlikumasse ja keskkonnahoidlikumasse Euroopasse;
35. toetada kohalikul ja piirkondlikul tasandil digitaalsete ja meediapädevuste pakkumist kõigile ning töötada tehisintellekti inimkeskse ja usaldusväärse kasutuselevõtu Euroopa raamistiku loomise nimel;
36. kutsuda Euroopa Komisjoni, ELi liikmesriike ning nende piirkondi ja linnu üles kiirendama haridus- ja koolitussüsteemide ajakohastamist ja digiüleminekut, sealhulgas tegema vajalikke investeeringuid haridustaristusse ja seadmetesse ning toetama tööhõivet kohalikus majanduses; anda panus jõupingutustesse jätkata tegevust programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse raames. Euroopa haridusruum ja Euroopa ajakohastatud oskuste tegevuskava on kaks olulist tegevus- ja toetusvõimalust, mida toetab tulevane Erasmuse programm;
37. parandada lairibaühendust ja 5G kasutuselevõttu kohalikul ja piirkondlikul tasandil nii linna- kui ka maapiirkondades ning kaardistada tulevased investeerimisvajadused;
38. tagada, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad panustada tulevastele strateegiasse „Talustaldrikule“ ja sellest kasu saada; luua kohalikud toidunõukogud, ühendada kohalikud toiduainete tootjad ja tarbijad, edendada tervislikku toitumist ja suurendada teadlikkust toidu raikamisest; vastata põllumajandusettevõtete rahastamisvajadustele vajalike meetmete võtmisel kliima, keskkonna ja bioloogilise mitmekesisuse valdkonnas;
39. tegeleda ajude äravoolu kasvava probleemiga ja tõhustada piirkondlike innovatsiooni ökosüsteeme, tugevdades territoriaalset ühtekuuluvust, edendades heaolumajandust ning teadusuuringuid ja innovatsiooni muu hulgas programmi „Euroopa horisont“, Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest ning erinevatest riiklike rahastamisvahenditest saadava toetuse kaudu; käivitada territoriaalsed prognoosimisalgatused ning meetmed, mille eesmärk on tugevdada võimalikult kiiresti piirkondade ja linnade sotsiaalset, majanduslikku ja tervisealast vastupanuvõimet;
40. anda panus kõikehõlmavasse Euroopa demograafiliste muutuste strateegiasse, milles käsitletakse kõiki demograafilisi probleeme ja antakse ELi laiaulatuslik, kooskõlastatud ja integreeritud vastus demograafilistele väljakutsetele, kuna tegemist on valdkonnaülese küsimusega, mis mõjutab kõiki ELi poliitikavaldkondi;
41. tagada, et EL töötab välja tervikliku, humaanse ja õiglase rändepoliitika ega jäta rändekriisiga tegelemisel oma liikmesriike, piirialasid, saari ja äärepoolsemaid piirkondi ükski, kuna see on nii riigi kui ka Euroopa tasandi küsimus; aidata kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel tutvustada üksteisele parimaid tavasid rändajate integreerimiseks;
42. anda kohalik ja piirkondlik panus ELi rändepoliitika reformi, sh integratsiooni, õiglaste tagasisaatmismenetluste ja varjupaigapoliitika valdkonnas, et kõige selle abil suudetaks asjakohaselt reageerida praegustele ja tulevastele rändesuundumustele; koostöös päritolu- ja transiidiriikidega tegeleda rände algpõhjustega humanitaarkaitset vajavate inimeste abistamiseks; kaitsta ELi välispiire; hoida ära ebaseaduslik ränne ja võidelda inimkaubanduse vastu;
43. edendada õigusriigi põhimõtte austamise kultuuri kohalikul ja piirkondlikul tasandil kui Euroopa integratsiooni- protsessi eeltingimust ja ELi põhiväärtust, mis on sätestatud aluslepingutes ja ühine liikmesriikide põhiseaduslikes tavades;
44. kutsuda ELi üles sotsiaalpartnereid ja riiklike süsteeme arvestades kaitsma töökohti ja tagama majanduse taastumise, mis põhineb ülespoole suunatud sotsiaal-majanduslikul lähenemisel ning parematel sotsiaalsetel õigustel ja töötingimustel kõigi jaoks, sealhulgas nende jaoks, kes töötavad uutes tööhõivevormides, nagu platvormitöö ja juhutöömajandus, samuti traditsioonilise majanduse, mikroettevõtete ja kultuurisektori töötajate jaoks; tunnustada, et

kaks kolmandikku kõigist töökohtadest loovad VKEd, kellest enamik on kindlalt seotud kohalike kogukondadega ja on seega Euroopa sotsiaalse struktuuri oluline osa. Komitee jätkab Euroopa ettevõtluspiirkonna algatuse ja muude üleeuroopaliste tegevuste edendamist, et arendada ja suurendada ettevõtlust, eelkõige noorte hulgas;

45. hõlbustada linnade ja piirkondade arengukoostööd ja edendada ÜRO kestliku arengu eesmärgi, et võtta eestvedaja roll, aitamaks lahendada ülemaailmseid probleeme, nagu konfliktid ja poliitiline ebastabiilsus, majanduslik haprus, ränne ja kliimamuutused;
46. vahetada häid tavasid läbirääkijariikide ja partnerriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsustega nii ELi naaberriikidest kui ka maailma lõunapoolsetest riikidest ning hõlbustada nende juurdepääsu sihtotstarbelisele ELi toetusele.

Tagada, et Euroopa Liit on püsivalt oma elanike ja nende kodukohtade teenistuses, võttes aluseks sotsiaalse, majandusliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse kui ELi põhiväärtuse.

Euroopa Regionide Komitee ülesanne on tagada majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse austamine Euroopa Liidu poliitikameetmetes, mis mõjutavad inimesi ja nende kodukohti (kohapõhised poliitikameetmed). Selle ülesande täitmiseks kasutab komitee oma liikmete, partnerite ja sidusrühmade seadusandlikku, strateegilist ja poliitilist tööd. Komitee toetub selles jätkuvalt ühtekuuluvuspoliitika alliansile, mis näitab ühtekuuluvuse lisaväärtust poliitika ja põhiväärtusena, mis on kõigi ELi poliitikameetmete alus. Komitee keskendub piirkondade ja linnade rollile ELi majanduse taastekavas. Seda eesmärki teenivad ka Euroopa piirkondade ja linnade nädal ja iga-aastane kohalik ja piirkondlik baromeeter.

Komitee seab esikohale järgmised põhimeetmed:

47. toetada mitmeaastast finantsraamistikku kui Euroopa solidaarsuse põhivahendit, mis vastab ELi kaugeleulatuvale eesmärgile viia ellu kõik oma prioriteedid, annab lisaväärtust, on elanike jaoks läbipaistvam ja arusaadavam ning hõlmab ÜRO kestliku arengu eesmärgi, Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamist ja Euroopa rohelises kokkuleppes seatud uusi prioriteete;
48. anda Euroopa Sotsiaalfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi aruka rakendamise kaudu panus ELi loomisest alates väga olulise ühtekuuluvuspoliitika tugevdamisse, tagades märkimisväärse mõju kõigile Euroopa piirkondadele;
49. jätkata tugeva ja tõhusa ELi ühtekuuluvuspoliitika edendamist kõigi ELi piirkondade jaoks, mis on vajalik mitte ainult selleks, et aidata linnadel ja piirkondadel taastuda COVID-19 kriisist, vaid ka selleks, et tegeleda muude suurte probleemidega, millel on tugev territoriaalne mõõde ja mille mõju jaotub ebaühtlaselt nii Euroopa eri piirkondade ja linnade sees kui ka nende vahel, iseäranis kliimamuutused ja üleminek CO₂-neutraalsele majandusele, digiüleminek, demograafilised muutused ja ränne;
50. rõhutada vajadust ELi ühtekuuluvuspoliitika ja ühise põllumajanduspoliitika asjakohase ja stabiilse rahastamise järele, et saavutada täielikult nende eesmärgid; toetada kohalikku majandust ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi praegu Euroopa majanduse taastamiseks eraldatud vahendite tõhusal kasutamisel;
51. pidades silmas COVID-19 kriisi oodatavat asümmeetrilist territoriaalset mõju, kutsuda üles eraldama uuest Euroopa taastefondist vahendeid kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele; tagada, et uut vahendit ei looda ühtekuuluvuspoliitika eelarve arvelt ning et investeeringuid koordineeritakse ELi rahastamisvahenditega, et maksimeerida võimendavat mõju ning vältida killustumist ja tsentraliseerimist;
52. rõhutada, et COVID-19 pandeemia nõuab ELilt terviseohutuse tugevdamist ning oma tervishoiuresursside ja meditsiinivarustuse, sh isikliku kaitsevarustuse suurendamist. See hõlmab ka õiguslike raamtingimuste loomist, et vajaduse korral oleks võimalik kiiresti ja lihtsalt hankeid korraldada või tootmisprotsesse käivitada. Lisaks sellele tuleb toetada kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi nende hädaolukordadele ja katastroofidele reageerimise suutlikkuse suurendamisel. Kuna kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on oluline roll elanikele avalike tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamisel, toetab komitee kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega ELi kooskõlastatud tegevust ja toetust hädaolukordadele reageerimise riiklikele, piirkondlikele ja kohalikele struktuuridele, et reageerida terviseohutudele ja kriisiolukordadele;

53. korraldada majandustsüklite vastupanuvõimet, tugevdades Euroopas tootmisahelate ruumilist lähenemist;
54. edendada kestliku linnaarengu strateegiate kasutamist, et ergutada majanduskasvu, töökohtade loomist, inimväärsed tööd ja sotsiaalset kaasatust kooskõlas uuendatud Leipzigi harta ja ELi linnade tegevuskava eesmärkidega;
55. töötada uuendatud majanduse juhtimise raamistiku, sealhulgas stabiilsuse ja kasvu pakti elluviimise nimel, et kriisist saadud õppetundidele tuginedes parandada ELi eelarve-eeskirju, kehtestades kuldreegli jätkusuutlikele investeeringutele, sealhulgas struktuuri- ja investeerimisfondide kaasrahastamisele kestliku finantsplaneerimise üldise eesmärgi raames;
56. jälgida pandeemia mõju ja kahjulikke tagajärgi pikaajalisele tööhõivele kogu ELi kohalikus ja piirkondlikus majanduses; rõhutada, et oluline on vaadata läbi ELi tööstus- ja ettevõtlusstrateegiad ning keskenduda majanduskasvu kestlikkuse aspektidele, et saavutada kiire taastumine; edendada uuenduslikke ökosüsteeme, sotsiaalmajandust ja arukat spetsialiseerumist ning toetada kohapõhist tööstuspoliitikat;
57. jälgida partnerluse käitumisjuhendi kohaldamist, et tagada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste täielik osalemine partnerluslepingute ja programmide ettevalmistamisel aastateks 2021–2027. Partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtted peaksid samuti andma inspiratsiooni Euroopa poolaasta juhtimiseks;
58. nõuda linnadele ja piirkondadele otsest juurdepääsu ELi rahastamisvahenditele Euroopa rohelise kokkuleppe rakendamiseks ning tagada, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused osalevad õiglase ülemineku kavade ettevalmistamisel ning õiglase ülemineku fondi rakendamisel;
59. tagada, et piirkonnad, linnad ja üksikisikud saavad kasu Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide lihtsustamis-meetmetest; toetada ELi vahendite halva majandamise ja pettuste ennetamist ja sellevastast võitlust;
60. aidata kaasa ühtse turu toimimise parandamisele, mitte üksnes kaardistades nelja vabadust piiravaid tõkkeid kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning soodustades halduskorra lihtsustamist, vaid ka nõudes, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on oluline osa ühtse turu eeskirjade rakendamisest ja jõustamisest; rõhutada sellega seoses, et liikumisvabadusel on drastiline mõju ühtsele turule, ning hoiatada ühtse turu mis tahes edasise killustumise eest;
61. laiendada ühtekuuluvuspoliitika allianssi, et kaasata avaliku ja erasektori sidusrühmi ühtekuuluvuspoliitika edendamisse ning tutvustada, millist lisaväärtust loob EL iga elaniku ja demokraatlike põhimõtete jaoks, jälgides ELi rahastatud investeeringute mõju ja teavitades sellest;
62. jälgida riigiabi ajutist raamistikku ja sellele järgnevaid sarnase kavatsusega meetmeid, mis võimaldavad sihipäraselt toetust töökohtade päästmiseks sektorites ja piirkondades, mida pandeemia on eriti rängalt tabanud; rõhutada, et selles kontekstis on paindlikumate riigiabi eeskirjade eesmärk kõrvaldada mõne liikmesriigi majanduses tõsine häire ning et see põhjendus kehtib ka pärast 2020. aasta detsembrit, mis on ajutise raamistiku kehtivuse lõppkuupäev; kutsuda seepärast komisjoni üles olema valmis pikendama ajutist raamistikku või võimaldama samasugust paindlikkust, et aidata kriisist mõjutatud sektoritel ja piirkondadel taastuda;
63. toetada riigihankemenetluste paindlikkusega seotud teabe kogumist ja levitamist, kuna praeguses olukorras avavad need avaliku sektori hankijatele võimaluse kasutada vähendatud menetlusnõuetega läbiraägitavat menetlust;
64. toetada ELi maapiirkondade tegevuskava, et korvata rahvastikukadu ja vältida vaesusriski nendes piirkondades, ning tagada tasakaalustatud ja terviklik lähenemisviis Euroopa territoriaalsele arengule;
65. rakendada aktiivselt komitee järelemeetmeid arukate külade algatuse vallas ning edendada seda käsitust Euroopa Liidu institutsioonides; edendada innovatsiooni ja ajakohastamise algatusi maapiirkondadele, ning võtta arukate turismi sihtkohtade programmi raames vastu säästva ja aruka liikuvuse strateegia;

66. nõuda, et kriisiolukorras, kus piirid ajutiselt suletakse või neid tihedamalt jälgitakse, peaksid EL ja tema liikmesriigid leppima kokku ühistes siduvates eeskirjades ja menetlustes, et tagada ELis liikumisvabadus; märkida, et piiriülese majandus- ja sotsiaalpiirkonnad on ELi jaoks väga väärtuslikud;
67. rõhutada, et COVID-19 kriisi ajal on kohalikud ja piirkondlikud osalejad – hoolimata paljudest suletud piiridest ja enneolematutest piirangutest – näidanud üles imetlusväärset loovust võimaluste leidmisel piiriülese ja riikidevahelise koostöö jätkamiseks, väljendades tõelist solidaarsust Euroopa elanike vahel. See kriis tuleb meelde, et piirideta Euroopa on üks Euroopa integratsiooni peamisi saavutusi, mida tuleb kaitsta. Inimestevahelistes ja väikesemahulistes piiriülestes projektides osalemine, millega luuakse osalejate vastastikuse usalduse loomise kaudu piiriüleste võrgustike ja suuremahuliste projektide struktuur, peaks jääma Euroopa Liidu ja selle institutsioonide alaliseks prioriteediks;
68. tuua esile Euroopa territoriaalse koostöö tähtsus ja tagada sellele vajalikud eelarvevahendid. See koostöö on osutunud paljudele piirkondlikele omavalitsustele hädavajalikuks nii eksperditeadmiste ja parimate tavade vahetamiseks peamiste probleemide osas kui ka piirkondlike omavalitsuste vahel piiriüleste isiklike kontaktide loomiseks;
69. soodustada avaliku sektori investeeringuid saartel ning hõredalt asustatud ja äärepoolseimates piirkondades, kohandades veelgi riigiabi eeskirju, suurendades ELi kaasrahastamist ühtekuuluvuspoliitika raames ja arendades territoriaalset koostööd kolmandate riikidega;
70. edendada ühtekuuluvuspoliitika üldise juhtimissüsteemi ajakohastamist, eelkõige lihtsustades haldusmenetlusi kõigil valitsemistasanditel;
71. nõuda Euroopa sotsiaalõiguste samba täielikku territoriaalset elluviimist ja õiglase ülemineku jaoks tugeva sotsiaalse Euroopa loomist;
72. toetada Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide tihedas koostöös loodud Euroopa sotsiaalvaldkonna tulemustabeli piirkondlikku mõõdet;
73. muuta piirkondlikud innovatsiooni ökosüsteemid võimalike tulevaste hädaolukordade suhtes vastupidavamaks, viies lõpule teadlaste, teaduslike teadmiste ja tehnoloogia vaba liikumist võimaldava Euroopa teadusruumi loomise, edendades koostöötava programmi „Euroopa horisont“ ja muude ELi rahastamisprogrammide vahel ning jätkates teadmiste vahetamise platvormi ja institutsioonidevahelise algatuse „Teadus kohtub piirkondadega“ edukat tööd;
74. anda panus TEN-T määruse ja sellega seotud rahastamise läbivaatamisse ning rõhutada vajadust luua puuduvad ühendused piiriülese transporditaristuse, et ühendada omavahel kõik kesksedes ja äärepoolsetes piirkondades asuvad ELi linnad ja piirkonnad, sh äärepoolseimad piirkonnad.

Euroopa Regioonide Komitee kasutab kõiki oma vahendeid ja poliitilist mõju Euroopa tugevdamiseks. Kaitstes oma elanike põhiõigusi ning tagades, et ELi poliitikameetmed ja investeeringud on tõhusad ja tulemuslikud, püüab komitee muuta ELi konkurentsivõimelisemaks, jätkusuutlikumaks ja vastupidavamaks, et see vastaks elanike ootustele.

Brüssel, 2. juuli 2020

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Apostolos TZITZIKOSTAS